

Denz Meij naeuz, Duncuz miz gij vahsug caeuq “soemj” mizgven haenx mbouj noix——“Duncuz mbouj liz soemj”“fouz soemj mbouj baenz daizlaeuj”“sam ngoenz mbouj gwn soemj, byaij roen ga unqnem”. Vunz Duncuz vihmaz ngah soemj、mai j soemj? Soemj ndaej cangq dungx bang siuvaq、gaij hozhawq、siuyienz, caemhcai q youq diegbya, soemj lij ndaej aeu daeuj cwkrom gijgwn, sawj gijgwn ce ndaej seizgan nanz dem.

Gij bonjsaeh cawj byaek gyoengq mehdajcawj ndaej dem’ak, dwg baengh ndaw yienh daeuj ndaw mbanj cujciz hai aen ban son guh gijgwn, ndaw mbanj lij laebbaenz aen hezvei gijgwn ndeigwn, moix bi doxdax cawj gijgwn ndeigwn geij baez. Moix baez doxdax, cungj miz mbanj byaeknoh ndaej ciengj, gij byaeknoh ndaej ciengj neix cungj dwg bouxhek cei q gyaez gwn haenx. Geij bi gvaqdaeuj, gyoengq mehdajcawj youq byaeknoh nyuenz miz gwnzde, youh demgya le mbanj gijgwn binjbaiz, gij mingzcoh gijgwn binjbaiz neix vunz dingq le cungj yaek myaiz rih bae. Lumj byaek bet mbanj doxgi et、byadaengngoenz ranz Duncuz、gaiqgwn byoi q ranz Duncuz, gyoengqde yied daeuj yied baenz yiengh baijdaeuz canghdajcawj. Laeujhaeux hix dwg laeujdoj gag oemq, fapoemq haemq genjdanh, beijlumj laeujgauq、laeujhaeuxsueng caeuq laeujhaeuxdan.

Banggunz gunggeng haidoengh le, ndaw mbanj yied daeuj yied seuq, minzcu z yenzsu hix ndaej yienh okdaeuj gig ndei, miz mbanj daujyenj rox mbanj neix miz mingzdaeuz daeuj gizneix ingj denyingj. Mwngez rox 《Diegyiemj Deuzdai》dwg youq gizlawz ingj lwi? Mbouj rox ba?

Bihaenx seizdoeng, Cwngzyangz youh daengz aen geiqciet fwndoeng doek nangqni mbouj dingz, heiqnit gyoet vunz, aen mbanj cix coux daeuj aen singgeiz vunz cei q hoengh ndeu. Ngoenzhaenx banhaet, gou sawqmw h deng naeuz, benq denyingj hung 《Diegyiemj Deuzdai》Haujlaizvuh yaek daeuj Cwngzyangz Bazcai ingj, youz Cwngz Lungz daengj vunz cawjyienj. Yienghneix hawj mbouj noix faenjsei itloh gaenriengz、haengjheiq dangqmaz.

Gou engqgya haengjheiq, Yangz Swsauj ranznden doi q gou gangj, dingqnyi naeuz Cwngz Lungz godaih daeuj Cwngzyangz, ndaw yienh anbaiz de youq aen diemqhek mwngz.

Gou naeuz, mbouj dwg ba, aen laeuzfaex gou neix, de yawj ndaej hwnj?

Ngamq gangj sat, ndaw gehhongh gizgyae miz haj bouxsai byaij gvaqdaeuj, ndawde boux ndeu dwg youq mbawdieb、densi raen haujlai baez gvaq, de cingq byaij coh aen laeuzfaex gou daeuj. De mbouj daenj gingqndaem, daenj geu buhmong gyazgwz、vaqniuzcai j、haizyindung saeklaeg, byoemgyaeuj mboeng, gag faen baenz song mbiengj, byaijyamq cwxcaih youzcaih, ndonj gvaq aen gehhongh venj dak baengzdoj Duncuz haenx, gij baengz neix swnh rumz mbinfoedfoed, hawj gou siengj hwnj boux vunz ndaw heiq bang boux deng hangz okheiq haenx.

Cigdaengz Cwngz Lungz godaih caeuq sei q boux gunghcoz yinzyenz hamj haeuj giemxdou ranz gou daeuj, gou vanzlij dwg mbouj gamj saenq.

Geij ngoenz laeng roengzdaeuj, Cwngz Lungz godaih itcig youq ranz gou gwn youq.

Dangyienz noix mbouj ndaej laeuj noh. De mai j gwn youzcaz gou guh haenx, lij mai j gwn gij byaeksoemj cau j nohvaiz gou cau j dem. Gij nohlab haenx, lienzdaemh gwn le sam ngoenz. Yawj de baenzneix mai j gwn, mwh dauqbae, gou bwh le di ndeu, hawj de dawz gij feihdauh ranz Duncuz dai q daengz Yanghgangj bae.

Ingj denyingj geij ngoenz haenx, ranzranz cungj venj lwgmanh nding、mbawdoi q、daengloengz, baihrog dou lij bai j hwnj boemhlaeuj、ndoengj. Gou haq daengz ndaw mbanj neix baenzlai bi, lij dwg baez dai h’it yawj daengz Mbanjdungcu z baenzneix gyaendei. Aen gingqdou z laeujbakranz ndaw yingjben haenx, youz gou cujciz, yienznaeuz cij miz faen

Mehdajcawj Cwngzyangz

程阳厨娘

□ Liu Yenhungz sij Daznaz hoiz

廖献红 著 妲娜 译

田美说,侗族有不少与“酸”有关的俗语——“侗不离酸”“无酸不成宴”“三天不吃酸,走道打倒窜”。侗族人为何嗜酸、爱酸?酸能健胃助消化、解渴、消炎,而且在山区,酸还能起到长时间储存食物的作用。

厨娘们的厨艺长进,得益于县上来寨子组织的烹调培训班,寨子里还成立了美食协会,每年都举办好几次美食大赛。每回比赛,都会有一些深受游客喜爱的菜肴获奖。几年下来,厨娘们在传统菜肴的基础上,又增加了一些品牌吃食,名字让人听了都要流口水。如八寨团结菜、侗家太阳鱼、侗家酥,越来越有大厨的风范了。米酒也是自酿的土酒,酿法比较简单,比如重阳酒、米双酒和米单酒。

扶贫攻坚启动后,寨子越来越干净整洁,民族元素也得到很好的呈现,一些导演慕名而来。你知道《绝地逃亡》是在哪拍的吗?不知吧?

那年冬天,程阳又进入了冬雨连绵的季节,寒气逼人,寨子却迎来了人气最为沸腾的一周。那天上午,我突然被告知,好莱坞大片《绝地逃亡》要来程阳八寨拍摄,由成龙等人主演。这令不少粉丝一路追随、兴奋不已。

我更加兴奋,隔壁的杨四嫂对我说,听说成龙大哥来程阳,县上安排住到你的客栈。

我说,不可能吧,我这小木楼,他看得上?

话音刚落,巷子里远远地走过来五个男子,其中一个是在碟片、电视里见过无数次的人,正径直朝我的木楼走来。他没有戴墨镜,穿着灰色夹克、牛仔褲、深色运动鞋,蓬松的头发很自然向两边分,步子悠闲随意,穿过巷子晾晒、随风飘荡的长条侗布,让我想起戏里的路见不平一声吼的侠义之士。

直到成龙大哥和四个工作人员跨进我家门槛,我还是不敢相信。

接下来的几天,成龙大哥一直吃住在我家。

自然少不了酒肉。他对我打的油茶,还有那个酸菜炒牛肉,很喜欢。那个腊肉,连续吃了三天。看他这么喜欢,回去时,我为他准备了一点,让他把侗家味道带到香港。

拍电影那几天,家家户户都挂上红辣椒、对联、灯笼,门外还摆上酒坛、簸箕。我嫁到寨里这么多年,还是第一次看到侗寨如此漂亮。影片中百家宴的镜头,由我主持,虽然短短的一分钟,一晃而过,于他,转身便忘,于我,犹如梦境。我们每天接待游客一批批,谁会注意到银饰闪烁下一张张是厨娘、也是舞娘的脸,谁会关心这个 是厨娘、也是舞娘的悲欢?这一分钟,何乡所有的灯光、所有的目光齐聚在我们的百家宴上,多么不可思议啊!尽管厨娘们内心潮汐汹涌,却面带平静的微笑完成表演。

拍完后,导演雷尼·哈林在饭桌上对厨娘们说,侗寨有独特的民族建筑、美丽的田园风光和浓郁的人文风情,将通过电影展现出去,让世界各地的人了解深山侗寨美好的自然景色和独有的民族生活。

是啊,《绝地逃亡》剧中,唯美的场景,有在程阳桥河畔放的花灯,升上夜空的孔明灯,有岩寨的泼泥节,有平寨的迎宾拦路对歌,有平安桥上的打斗,有马鞍鼓楼坪的百家宴。可以说,侗族元素淋漓尽致地呈现到世界观众面前。后来,这部大片在影院上映后,更多的人了解三江,来程阳旅游。

送走剧组后,经厨娘们的提醒,我在客栈门口挂了一块木牌,上面写着:成龙选居。

饭菜已全部做好后,刚好到饭点。炊烟氤氲的侗寨,呈现出一种家常的温暖。全寨人都齐心协力争创国家级5A景区,就连七八十岁的老人,都有发挥余热的地方。只要他们穿着侗服,拿一张专用小纸条在寨子里行走,到三个打卡点盖上一枚印章,就可以去超市领取一个鸡蛋。上午一个,下午一个。另外,在寨子里捡烟头,二十颗烟头,可以换取一个鸡蛋。捡得多少换多少。县上要巩固寨子脱贫攻坚成果,要全面实施乡村振兴,要帮助侗族地区发展特色产业。

cung dinjdet ndeu, yaepyet couh gvaqbae, doi q de daeuj gangj, cienq ndang couh lumz, doi q gou daeuj gangj, lumjbaenz youq ndaw fangzhwnzloq. Dou moix ngoenz ciepdaih bang dem bang bouxhek, byawz rox louzsim daengz, aen naj youq laj mauhngaenz migmyanz haenx dwg aen naj meh-dajcawj、hix dwg aen naj bouxdiuqfoux, byawz lij gvansim gijneix dwg you angq mehdajcawj、roxnaeuz dwg you angq bouxdiuqfoux? Youq ndaw faen cung neix, Mbanjdungcu z sojmiz gij ronghdaeng caeuq sojmiz lwgda cungj comz youq gwnz daiz laeujbakranz dou, neix caen siengj mbouj daengz ha! Caenhguen j gyoengq mehdajcawj ndaw sim roenxfoenxfoenx, aennaj cix riunyumj dinghcaem yienj daengz sat bae.

Ingj denyingj ndei le, bouxdaujyen j Leizniz Hahlinz youq gwnz daiz gwn haeux doi q gyoengq mehdajcawj naeuz, Mbanjdungcu z miz minzcu z gencuz daegbied, miz gingjsaek gyaendei daemznaz caeuq gij yinzvwnz fungcingz naekna de, yaek doenggvaq denyingj baijok bae, hawj vunz lajmbwn gak dieg rox gij gingjsaek swhyienz gyaendei caeuq gij minzcu z swnghhoz gagmiz Mbanjdungcu z youq bya sang luengq laeg neix.

Dwg ha, ndaw heiq 《Diegyiemj Deuzdai》, gij ciengzgingj gyaendei haenx, miz youq henz dah Giuzcwngzyangz cuengq daeng’va, daengmbwn swng hwnj gwnz mbwn gyanghaemh, miz cietbuetboengz Mbanjnganzcai, miz coux hekgviq laengz roen doi q fwen Mbanjbingzcai, miz doxhoenx gwnz Giuzbingzan, miz laeujbakranz gwnz diegbingz Laeuzgyong Anmax. Ndae j baenzneix gangj, gaiqyiengh Duncuz ndae j yienh’ok youq dangqnaj gyoengqvunz lajmbwn liux caez. Doeklaeng, bouh denyingj neix youq denyingjen ingj le, engq lai vunz liujgai j Sanhgyangh, daeuj Cwngzyangz lijyouz.

Soengq gyoengqboux gicuj bae, ginggvaq gyoengq mehdajcawj daezsingj, Gou youq bakdou diemqhek venj gai q bai zfaex ndeu, gwnzde sij: Cwngz Lungz Senj Youq.

Haeuxbyaek gaenq cienzbouh cawj ndei le, ngamqhab daengz seiz gwn ngaiz. Aen Mbanjdungcu z hoenzgeungeu neix, yienh’ok cungj raeujrub gyasaeh ndeu. Daengx mbanj vunz cungj caezsim gaprengz ceng cau h aen guekgya gaep 5A gingjgih, lienz bouxgeq caet betcib bi, cungj miz dieg ndae j hawj gyoengqde okrengz. Cijaeu gyoengqde daenj buh Duncuz, dawz mbaw cei j iq cienyungh ndeu youq ndaw mbanj byaij, bae sam gizdieg dwkgaj haenx gaep sam aen yaenq, couh ndae j bae cauhsi lingx aen gyaeqgaeq ndeu. Banhaet aen ndeu, laj byonghngoenz aen ndeu. Linghvaih, youq ndaw mbanj gip gyaeu jien, 20 aen gyaeu jien, ndae j vuenh aen gyaeqgaeq ndeu. Gip ndae j geijlai vuenh geijlai. Ndaw yienh aeu gyamaenh gij cwngzgoj lajmbanj duetgunz gunggeng, aeu cienzmienh saedhengz saenqhwn g lajmbanj, aeu bangcoh dieg Duncuz fazcanj daegsaek canjnieb.